

Jeugdzorg [1]

Bij lezing van alle bijdragen in dit speciale bulletin van de William Schrikker Groep vallen enkele dingen op.

Ten eerste is de jeugdzorg een veel breder terrein van zorg, hulp, behandeling en begeleiding dan menigeen vanuit een eerste waarneming meent te kunnen vast stellen.

De William Schrikker Groep is zich daarvan bewust en stelt zich ten doel om dat hele brede, gedifferentieerde en multidisciplinaire domein te kennen, te consulteren en te betrekken bij de zorg en begeleiding van haar doelgroep. Diverse bijdragen in deze brochure illustreren de intensieve samenwerking en de gezamenlijke [experimentele] projecten die de WSG met anderen is gestart en gelukkig veelal met succes uitvoert.

Dan is er de vaststelling dat juist anderen in de jeugdzorg melding maken van de toegevoegde waarde die het specialisme, de expertise en de aanpak van de WSG heeft.

Partners binnen en buiten het officiële domein van jeugdzorg erkennen de betekenis van gespecialiseerde jeugdzorg voor een bijzondere doelgroep. Sommigen spreken uit dat ze behoefte hebben aan de gespecialiseerde jeugdzorg van de WSG als aanvulling op hun aanbod aan zorg, hulp, behandeling en begeleiding. Anderen geven aan dat zij juist op zoek

Expertise van de WSG is altijd van grote waarde gebleken

zijn gegaan naar samenwerking met een gespecialiseerde instelling omdat ze die expertise niet in huis hebben.

Vervolgens wordt door sommigen kort melding gemaakt van projecten die, soms in een experimenteerfase, verdieping moeten aanbrengen in het werk van jeugdbeschermers, reclasseringswerkers en pleegzorgwerkers van de WSG enerzijds en hulpverleners en behandelaars in andere organisaties.

Tenslotte hebben enkele gezinsvoogden zelf beschreven met welke hulpvragen ze te maken krijgen. Dat geeft een onopgesmukte indruk van de complexiteit en intensiteit van de problematiek.

Deze publicatie is op 29 september 2009 aangeboden aan de leden van de Commissie Jeugd & Gezin. Het is bedoeld als een bijdrage aan de politieke discussie en besluitvorming naar aanleiding van de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg.

Peter Kouwenberg

Voorzitter Raad van Bestuur William Schrikker Groep

De Raad voor de Kinderbescherming komt in zijn uitvoeringspraktijk in belangrijke mate in aanraking met kinderen die tot de doelgroep van de William Schrikker Groep behoren. De Raad acht het in het belang van deze kinderen, dat in de uitvoering van op hen van toepassing zijnde kindbeschermingsmaatregelen een op de problematiek van deze kinderen toegesneden aanpak beschikbaar is. Deze aanpak vereist een specialistische expertise.

De bij de William Schrikker Groep aanwezige expertise is zowel in de uitvoeringspraktijk als in de samenwerking naar ons oordeel altijd van grote waarde gebleken.

De Raad pleit ervoor deze expertise in een eventuele wijziging van het stelsel niet verloren te laten gaan.

mr. M.L. van Kleef

Algemeen directeur Raad voor de Kinderbescherming

Beschikbaar houden en uitbouwen expertise WSG is essentieel

Voor mensen met een handicap is het leiden van een 'normaal' leven vaak geen vanzelfsprekendheid. De lidinstellingen van de VGN stellen zich ten doel deze mensen professionele zorg, ondersteuning en voorzieningen te bieden die hen in staat stellen optimaal te functioneren en te participeren in de maatschappij.

Voor kinderen en jongeren met een handicap die niet [permanent] bij hun ouders in een gezinssituatie kunnen wonen bieden de leden van de VGN een scala aan zorg, begeleiding, ondersteuning en opvang, waarbij de meest vergaande vorm is verblijf in een gespecialiseerde woonvoorziening. Een specifieke en bijzonder waardevolle zorgvorm binnen dit scala wordt gerealiseerd door de William Schrikker Groep - niet voor niets bijzonder lid van de VGN - : pleegzorg voor gehandicapte kinderen die niet thuis kunnen wonen én voor kinderen van ouders met een verstandelijke beperking.

Terecht richt het kabinet zich op initiatief van de Tweede Kamer [nota 'Gezin boven tehuis' van de CDA Tweede Kamerleden Çörüz en Sterk] op versterking van de positie van pleegzorg in Nederland om 'kinderen in de knel' meer kansen te geven om op te groeien in een pleeggezin.

In dit verband is het voor kinderen en jongeren met een handicap én hun pleegouders essentieel dat de gespecialiseerde begeleiding en de specifieke expertise van de William Schrikker Groep landelijk beschikbaar blijft en verder wordt uitgebouwd.

Hans Bruning

Directeur VGN

Ongeacht uitkomst evaluatie WJZ kennis en expertise borgen in Nederland

In de Stadsregio Amsterdam ervaren we de WSG als een zeer gewaardeerde voorziening in het veld van de jeugdzorg. Het is van groot belang dat de gespecialiseerde hulp aan kinderen [en/of kinderen van ouders] met een beperking blijft bestaan. De kennis, expertise en methodieken van de William Schrikker Groep [WSG] voorzien in deze behoefte. Ik vind het heel belangrijk om, ongeacht de uitkomst van de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg, te organiseren dat deze kennis en expertise goed geborgd blijft in Nederland. De kinderen en/of ouders met een beperking kunnen niet zonder deze gespecialiseerde jeugdzorg.

L. Asscher

*Portefeuillehouder Jeugdzorg
Stadsregio Amsterdam*

*Minister A. Rouvoet
Postbus 16166
2500 BD 'S-GRAVENHAGE*

Utrecht: 19 juni 2009

Geachte heer Rouvoet,

Op dit moment laat u een evaluatie uitvoeren van de Wet op de Jeugdzorg en bent u bezig de ruim 430 gemeentes in Nederland een grotere rol in het opzetten van jeugdzorg te geven. De CG-Raad vraagt aan u daarbij rekening te houden met de belangen van gehandicapte kinderen en hun ouders die afhankelijk zijn en worden van de Jeugdzorg. In onze doelgroep gaat het om jongeren en ouders met lichamelijke -, verstandelijke - en psychische beperkingen van matig tot zeer ernstig. Jeugdzorg aan onze doelgroep betreft zowel opvoedingsondersteuning en ambulante hulpverlening, maar ook soms maatregelhulp [jeugdbescherming en jeugdreclassering] en uithuisplaatsingen die resulteren in een plaatsing in een pleeggezin of residentiële leef- of behandelgroep.

De kern van de zaak is dat goede jeugdzorg voor onze doelgroep vraagt om specialistische kennis over aard en impact van de verschillende beperkingen op het lichamenlijk en sociaal functioneren, over de invloed ervan op de ontwikkelingsprocessen en over mogelijkheden en onmogelijkheden ervan op hulpverleningsinterventies. Daarnaast heeft niet elke jeugdzorgwerker daadwerkelijk affiniteit met deze doelgroep. Je moet er voor gekozen hebben om te werken met gehandicapte kinderen en ouders. Niet iedere jeugdzorgwerker heeft die specialistische

Voor Reclassering Nederland is de WSG een belangrijke partner

kennis en affiniteit. Om die reden hebben we in Nederland er ooit voor gezorgd dat een aantal landelijke jeugdzorgorganisaties zich gingen specialiseren in de hulp aan en zorg voor deze groep die toch al extra kwetsbaar is.

Om deze specialistische hulp in de jeugdzorginstellingen mogelijk te maken of te behouden is er een bepaalde schaalgrootte nodig en daar wringt de schoen met de voornemens tot verdergaande decentralisatie van de jeugdzorg. Wij vragen u bestaande landelijke en [boven-]provinciale jeugdvoorzieningen die gespecialiseerd zijn in hulp en zorg aan onze doelgroep in tact te laten omdat de gemeentelijke en provinciale leest te klein zijn om een specialistisch hulpaanbod te realiseren. Ook het behoud van de thans landelijk beschikbare expertisecentra is daarbij van belang.

Met vriendelijke groet,

Ad Poppelaars

Directeur CG-Raad

De LVG groep neemt binnen de reclassering sterk toe. Deze groep vraagt om een andere benadering. Daarin is de WSG gespecialiseerd. Zij laat in de praktijk zien over verstand van zaken te beschikken. Daarom maakt Reclassering Nederland graag gebruik van de kennis en in het bijzonder van het expertisecentrum van de WSG. In de praktijk worden op diverse plaatsen experimenten tussen Reclassering Nederland en de JR van de WSG uitgevoerd, waarin volwassenreclassering en jeugdreclassering samen begeleiding bieden. Dit is noodzakelijk omdat de LVG doelgroep niet met 18 jaar volwassen is. Continuïteit en langdurige begeleiding vanwege de beïnvloedbaarheid is en blijft dan noodzakelijk.

Reclassering Nederland en WSG JR zijn daarom van plan om structureel een samenwerkingsverband aan te gaan voor het delen van expertise en het realiseren van continuïteit in de begeleiding. Om al deze redenen is de WSG voor Reclassering Nederland een heel belangrijke landelijke partner. Het is een verlies als die kennis versnipperd.

Sjef van Gennip

Voorzitter raad van bestuur Reclassering Nederland

En dan is het belangrijk dat wij jongeren kunnen doorverwijzen naar de WSG

Jongeren met beperkingen hebben veel potenties, maar die kunnen pas tot ontwikkeling komen als zij op de juiste manier worden ondersteund. Dat begint al met het herkennen van de beperking. Vooral jongeren met een licht verstandelijke beperking worden regelmatig overvraagd, omdat op het eerste gezicht niet duidelijk is dat zij een beperking hebben. Als hun ouders dan ook nog beperkte vermogens hebben, dan is een goede ondersteuning van ouders en jongeren nog belangrijker om uitval, sociaal isolement of erger te voorkomen.

Als duidelijk is dat een jongere een beperking heeft, dan is het belangrijk dat de hulpverlening deskundigheid in huis heeft over die beperking, de juiste bejegening en de wijze waarop de ontwikkeling van die jongere zo optimaal mogelijk kan worden gestimuleerd. Ook is het belangrijk dat de sociale omgeving hierbij betrokken wordt. Deze systeembenadering vergt eveneens een specifieke deskundigheid en aanpak.

Deze deskundigheid is niet aanwezig bij algemene voorzieningen. Alhoewel het belangrijk is dat mensen met een beperking ook gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen, is het ondenkbaar dat

alle werkers in algemene voorzieningen over de benodigde specialis- tische kennis zouden beschikken. Juist door haar specialisatie heeft de William Schrikker Groep een grote deskundigheid ontwikkeld voor de doelgroep jongeren met een beperking en hun ouders.

De MEE-organisaties bieden jaarlijks aan zo'n 50.000 jeugdigen met een beperking cliëntondersteuning. MEE helpt hen zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, als dat kan door een beroep te doen op hun sociale omgeving en algemene voorzieningen. Maar vaak is er toch enige vorm van gespecialiseerde ondersteuning nodig en dan is het belangrijk dat wij jongeren bijvoorbeeld kunnen doorverwijzen naar de William Schrikker Groep. Dat is belangrijk voor de jongeren, hun ouders en ook voor de maatschappij.

dr. Daniëlle Gorgels

Coördinator Beleidszaken MEE Nederland

Jessica

Moeder heeft een verstandelijke beperking [IQ 67] en meervoudige psychiatrische problematiek: borderline, agressie-regulatie problemen en ADHD. Ze is in haar eerste levensjaren verwaarloosd en zowel geestelijk als fysiek mishandeld door haar moeder.

Ze heeft [al sinds haar kindertijd] agressieve buien, gooit dan met spullen, valt haar moeder aan en slaat op haar zwangere buik.

Ze is onbeheersbaar en oncontroleerbaar agressief. Ze heeft tot haar 18e heel wat hulpverleningstrajecten doorlopen en anderhalf jaar in een instelling gewoond en is daar ook behandeld.

Vader heeft ADHD, is opgegroeid met een aan alcohol verslaafde moeder en als kind uithuis geplaatst. Hij heeft grote financiële problemen en werkt meer dan fulltime.

Oma is ook bekend met borderline problematiek en was ooit drugsverslaafd [toen haar dochter klein was]. Ze had tot een jaar geleden een reclasseringsmaatregel.

Opa is ooit gedetineerd geweest [toen zijn dochter klein was].

Vader en moeder hadden een relatie en zijn nu uit elkaar. Moeder woont bij oma in een tweekamer appartement en ze slapen op één kamer. Moeder en oma hebben nog wel ruzie, maar volgens oma vallen er geen klappen meer.

Toen **Jessica** bij moeder en oma woonde en twee weken oud was, werd ze met spoed uit huis geplaatst. Moeder nam haar antidepressiva en antipsychotica niet [meer] volgens voorschrift, was dus vaker agressief en vertoonde onvoorspelbaar gedrag. Sinds de geboorte van **Jessica** verstuurde ze emails aan de vader waarin ze onder meer schreef dat hij het kind moest komen ophalen anders “ zou er iets gebeuren”.

Jessica woont nu in een pleeggezin en het gaat beter met haar. De machtiging uithuisplaatsing is voor zes weken afgegeven. Binnen deze periode moet de WSG onderzoeken of terugplaatsing mogelijk is.

We kijken uit naar een hechtere samenwerking met de gespecialiseerde jeugdzorg

Vanaf september 2009 is er in Den Haag een veiligheidshuis operationeel. Dit veiligheidshuis is ontstaan vanuit de behoefte bij partners om onderling meer te gaan samenwerken en zo te voorkomen dat er iemand tussen wal en schip valt.

Het veiligheidshuis is een samenwerkingsplatform waarin de zorg-, straf- en openbare ordeketen integraal functioneren. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid voor lokaal maatwerk in de zogenaamde persoonsgebonden aanpak. Door de komst van het veiligheidshuis hebben we een stap vooruit gemaakt, afhankelijkheid gaat over in ondersteunen en versterken.

Ondersteunen en versterken ontstaat mede door de specifieke expertise die bij de diverse partners aanwezig is. Eén van die expertises is de gespecialiseerde jeugdzorg.

Bij criminele jongeren met een laag IQ slaan standaard regimes, maatregelen of nazorg niet aan. Deze jongeren hebben behoefte aan een benadering die voor hen geschikt en begrijpelijk is. De gespecialiseerde jeugdzorg kan een dergelijke benadering bieden. Vanuit de ketenpartners is een toeneemende vraag naar gespecialiseerde jeugdzorg waar te nemen.

De eerste ervaringen die bijvoorbeeld het Bureau Nazorg in het Veiligheidshuis Den Haag met de gespecialiseerde jeugdzorg heeft, zijn positief. De trajecten blijken succesvol en de gespecialiseerde jeugdzorg speelt op deze manier een essentiële rol in de ketenaanpak. Er wordt dan ook uitgekeken naar een hechtere samenwerking in de toekomst.

Steven Broers

Directeur Bestuursdienst gemeente Den Haag

Specifieke deskundigheid en expertise zijn onmisbaar voor goede, toegespitste en integrale hulp, zorg en behandeling

De samenwerking met de William Schrikker Groep is van groot belang voor een specifieke en kwetsbare doelgroep, waarvoor ook de 21 orthopedagogische behandelcentra in Nederland zich inzetten. Als geen ander weten zowel de WSG als de VOBC dat specifieke deskundigheid en expertise onmisbaar zijn voor goede, toegespitste en integrale hulp, zorg en behandeling.

Samen met de pleegzorg van de WSG werken we sinds kort aan een nieuw project, Thuis op Maat [TOM] waarin we ook heel concreet met elkaar zoeken naar nog betere zorg, hulp en behandeling van de doelgroep LVG. Het is misschien nog wat vroeg om daarover nu al stevige uitspraken te doen, maar het staat buiten kijf dat in die samenwerking wel heel duidelijk wordt welke specifieke en onmisbare inbreng vanuit de WSG wordt geleverd. Daar zijn we vanuit de VOBC-LVG natuurlijk heel blij mee.

Jan Duenk

*Voorzitter van de Vereniging Orthopedagogische
Behandelcentra [VOBC LVG]*

Eerste lectoraat Jeugdzorg Gehandicaptenzorg in Nederland

Hogeschool Leiden en de William Schrikker Groep starten per 1 oktober 2009 een lectoraat Jeugdzorg en Gehandicaptenzorg. Dit lectoraat voorziet als eerste in Nederland in de behoefte om op het grensvlak van de jeugd- en gehandicaptenzorg kennis te ontwikkelen, uit te breiden en voor het veld beschikbaar te stellen. Ook het professioneel handelen voor de specifieke doelgroep van de William Schrikker Groep kan met behulp van dit lectoraat verder geoptimaliseerd worden.

Het lectoraat moet een bijdrage leveren aan het onderwijs ten behoeve van de hogere beroeps- en masteropleidingen. Er wordt onderzoek verricht voor de doelgroep van de William Schrikker Groep: kinderen en/of ouders met een lichamelijke dan wel verstandelijke beperking. Er wordt gekeken naar het grensvlak van jeugdzorg en gehandicaptenzorg en vrijheid en vrijwilligheid.

Dr. Maroesjka van Nieuwenhuijzen zal de komende jaren, als associate lector, vorm geven aan dit lectoraat. Van Nieuwenhuijzen is ontwikkelingspsychologe en gepromoveerd aan de faculteit Sociale Wetenschappen, orthopedagogiek aan de Universiteit te Utrecht.

Nadere informatie is te vinden op www.hsleiden.nl

Goedkoop-duurkoop: Investeer in gespecialiseerde jeugdzorg

Als er iets veranderd is in de ruim drie decennia waarin ik kinderrechtser was dan is het wel de kennis over kinderen en/of ouders met een verstandelijke beperking en het besef dat deze kinderen/ouders een speciale aanpak nodig hebben. Een gezinsvoogd wist intuïtief wel dat sommige gezinnen in feite begeleiding nodig hadden totdat de kinderen volwassen zouden zijn maar structurele aandacht voor deze groep was er niet.

De IQ-test werd in elk geval in de kinderbescherming niet structureel ingezet. Ik wil hiermee niet zeggen dat die test zaligmakend is: ik ben als kinderrechtser met extreme situaties geconfronteerd die het gevolg waren van het feit dat werkers deze test te absoluut zien, bv. 2 kinderen uit een gezin, het ene kind scoort 69 en het andere 71 op de afgenomen IQ-test. Het 71-kind krijgt een gezinsvoogd van BJZ en het 69-kind wordt toegewezen aan de WSG. Wie wordt er van zo'n beleid gelukkig? Ook de onderkenning van een psychiatrische stoornis bij ouders en de begeleiding van deze ouders stond in het begin van mijn loopbaan nog in de kinderschoenen. Ik heb de indruk dat bv. het borderlinesyndroom pas de laatste 15 jaar onderkend en erkend wordt binnen de jeugdzorg en de kinderbescherming. De WSG heeft zich gespecialiseerd m.b.t. deze doelgroep.

Hoe ingewikkelder de samenleving en hoe verder technische kennis

reikt, hoe noodzakelijker specialisatie. Dat geldt in de medische wereld en in de rechterlijke macht, in het voetbal en in de jeugdzorg en jeugdbescherming. Dat de specialisatie van de WSG meerwaarde heeft heb ik als kinderrechtser regelmatig ervaren: een gezinsvoogd van BJZ moest van mij horen dat er bij de GGZ een aanbod bestaat voor kinderen van ouders met een psychiatrische stoornis KOPP-kinderen genaamd. Ook de kennis van andere voorzieningen en de werking van het CIZ is voor BJZ gezinsvoogden soms abra cadabra. Waar het in mijn ogen vooral om gaat is de bejegening: Mensen niet op kantoor uitnodigen maar thuis met ze praten, eenvoudige woorden gebruiken, veel geduld, veel herhalen en vooral veel stutten en steunen, vertrouwen winnen en accepteren dat verbetering slechts mondjesmaat te realiseren valt. Een dergelijke grondhouding vereist om te beginnen affiniteit met de doelgroep en bereidheid om in specifieke kennis en vaardigheden te investeren.

Jeugdbeschermer is een vak, een van de moeilijkste en weerbarstigste vakken die ik ken. Ook een vak dat veel maatschappelijk rendement kan opleveren: ieder kind dat de kans krijgt om zich zodanig te ontwikkelen dat het binnen de samenleving kan functioneren betekent later één volwassene minder in het uitkeringen circuit, de psychiatrie of de criminaliteit. Specialisatie werkt naar twee kanten: enerzijds groeit kennis en inzicht

vanzelf als men veel dezelfde soort zaken behandelt. Anderzijds is het dan mogelijk een specifiek op de doelgroep toegespitst opleidingsprogramma aan te bieden.

Omdat binnen onze maatschappij steeds meer benadrukt wordt dat ook mensen met een beperking recht hebben op zelfstandig wonen, op het krijgen en opvoeden van kinderen, zal de overheid ervoor zorg moeten dragen dat dit niet ten koste gaat van hun kinderen. Dat betekent dat er gelden beschikbaar gesteld moeten worden voor gespecialiseerde zorg die gaat van hulp bij het invullen van formulieren tot hulp bij het dragen van de verantwoordelijkheid voor hun kind. Het vereist expertise om te kunnen bepalen of een ouder daadwerkelijk tot opvoeden in staat is met meer of minder intensieve steun, of dat het ter wille van de ontwikkeling van het kind noodzakelijk is dat het in een pleeggezin wordt verzorgd en opgevoed. Om ouders met een beperking na uithuisplaatsing van hun kind zodanig te begeleiden dat zij in staat zijn emotioneel van betekenis voor hun kind te blijven vereist eveneens meer expertise dan een gezinsvoogd van BJZ in het algemeen in huis heeft.

Een adequate opleiding tot gezinsvoogd is er nog niet. Gezinsvoogden worden al werkend wegwijs gemaakt. Het zou goed zijn als voor alle

gezinsvoogden de verplichting tot permanente educatie zou worden ingevoerd. Er is enorm veel wetenschappelijk en ander onderzoek naar nieuwe methodieken, effectiviteit van methodieken etc., maar helaas komt veel voor de jeugdzorg/bescherming relevant onderzoek niet terecht bij de mensen die er mee moeten werken.

De WSG zou een voortrekkersrol kunnen spelen door als eerste met permanente educatie aan de slag te gaan. Om hun expertise nog verder uit te bouwen en omdat de doelgroep van de WSG door hun beperking veel meer tijd vraagt dan de reguliere OTS/Voogdij doelgroep zou de caseload van deze gespecialiseerde jeugdzorg omlaag moeten.

Kan gespecialiseerde jeugdzorg gerealiseerd worden binnen BJZ?

Op zichzelf zou gespecialiseerde jeugdzorg een aparte poot binnen BJZ kunnen zijn zoals ook het AMK een aparte poot is.

Tegen het opgaan van de gespecialiseerde jeugdzorg en bescherming binnen BJZ pleit dat BJZ nu al een moloch is met heel veel problemen, met bovendien met een monopoliepositie. Bij de evaluatie van de Wet op de jeugdzorg zal goed gekeken moeten worden naar de werkbaarheid van één provinciaal orgaan waarbinnen iedereen van iedereen

afhankelijk is. De aanbieder van pleegzorg steunt bijna altijd het beleid van de gezinsvoogd omdat hij van BJZ in de hoedanigheid van gezinsvoogd én in de hoedanigheid van indicatiesteller afhankelijk is, ook voor het krijgen van nieuwe zaken.

Voor de kinderrechter is de monopoliepositie ook bijzonder lastig: als ouders van onder toezicht gesteld kinderen naar het oordeel van de kinderrechter terechte klachten hebben over de gezinsvoogd kan hij geen andere gezinsvoogd benoemen, dat kan alleen BJZ zelf.

Als de gezinsvoogd goed heeft gewerkt heeft hij zijn beleid uitgestippeld in goed overleg met gedragsdeskundige, teamleider etc. De kans dat de ouder dan gehoor vindt voor zijn klacht is niet groot. Er zou dan een mogelijkheid moeten zijn een andere instelling met de uitvoering van de maatregel te belasten. De enige mogelijkheid is een BJZ in een andere provincie te benoemen. De ervaring leert helaas dat zulks niet altijd soelaas biedt omdat het oncollegiaal gevonden wordt.

Het is bovendien buitengewoon onpraktisch, zowel m.b.t. reistijd als m.b.t. kennis van de lokale voorzieningen. De – nu nog bestaande – landelijk werkende instellingen bieden dan uitkomst.

Een voorbeeld: BJZ besluit een 4-jarig kind dat sinds zijn geboorte in pleeggezin Jansen woont terug te plaatsen naar de ouders.

De pleegouders wenden zich tot de kinderrechter. Deze komt tot de

conclusie dat het het meest in het belang van het kind is om bij de pleegouders te blijven wonen. BJZ beëindigt de pleegzorgvergoeding en de begeleiding van het pleeggezin. Er wordt tegen pleegouders gezegd dat de intensieve bezoekenregeling die bedoeld was als voorbereiding op de thuisplaatsing gecontinueerd wordt omdat BJZ nog steeds als doel heeft te werken aan terugplaatsing. De Raad voor de Kinderbescherming verzoekt een BJZ in een andere provincie te benoemen. Dit BJZ stelt voorop het beleid van zijn voorganger te zullen continueren. Wat kan de Kinderrechter doen? Een landelijk werkende instelling benoemen. Naast de WSG moet dan ook, al was het maar voor dit doel, het LJ&R blijven bestaan als landelijk werkende instelling, los van BJZ.

De WSG werft zijn eigen pleeggezinnen. Terecht. Of het nu gaat om kinderen of om ouders met een verstandelijke beperking, in beide gevallen is kennis en begrip van de specifieke begeleidingsbehoeften, van het allergrootste belang. De WSG heeft in een decennialange ervaring met deze groep een kennis en expertise opgebouwd die geen enkele locatie van BJZ heeft. Het omgaan met en het bepalen van de mogelijkheden van de ouders vereist specifieke kennis en ervaring omdat mensen met een verstandelijke beperking, [een IQ onder de 70] de consequenties van hun handelen niet kunnen overzien, moeite hebben met het doen van 'twee

dingen tegelijk', moeite hebben om datgene wat geleerd is in een andere situatie toe te passen en moeilijk kunnen anticiperen. Dit maakt het opvoeden van een kind tot een zeer moeilijke, soms onmogelijke taak omdat opvoeden betekent: vooruitzien, anticiperen op datgene wat het kind zal doen en het kind helpen zijn gedrag in goede banen te leiden. Het begeleiden van deze mensen vereist niet alleen affiniteit met deze doelgroep, maar vooral kennis over de aard van de beperkingen en de wijze waarop daarmee kan worden omgegaan, met name in het licht van de consequenties voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor het kind.

De WSG is met haar expertise in staat, niet alleen om ouders en kind te begeleiden, maar ook om de contacten tussen ouders en kind in goede banen te leiden als uithuis- en pleeggezin- plaatsing nodig is.

Conclusie:

- Gespecialiseerde jeugdzorg moet gekoesterd worden.
- De gespecialiseerde jeugdzorg zou, door het invoeren van permanente educatie een voortrekkersrol kunnen spelen in het veld van de jeugdzorg en jeugdbescherming.
- Doelgroep en specialisatie maken noodzakelijk dat de caseload omlaag gaat.

Investeringen in deze gezinnen verdienen zichzelf maatschappelijk dubbel en dwars terug.

mr. A. C. Quik-Schuijt

Voormalig kinderrechter

Deze casus lijkt me er typisch eentje voor de William Schrikker Groep

‘Deze casus lijkt me er typisch eentje voor de William Schrikker Groep, hoop dat ze het gezin er nog bij kunnen hebben omdat er sprake is van flinke verstandelijke beperkingen, niet alleen bij Jan, ook bij zijn zusje en de ouders.’

Een vaak gehoorde opmerking van onze eigen gezinsvoogden, werkbegeleiders en gedragswetenschappers in het geval een maatregel moet worden uitgevoerd bij kinderen met een verstandelijke beperking, zeker als deze beperking ook meerdere gezinsleden betreft. De aanpak vraagt behalve specifieke kennis, vooral ook specifieke communicatieve vaardigheden en inzicht in het toch ook wel specifieke zorg en onderwijsgebied, de zogenaamde [L]VG sector.

De WSG heeft zich in de loop der jaren onmiskenbaar bekwaam getoond op dit terrein en als specialistische gezinsvoogdij instelling verder ontwikkeld. Deze kwaliteit zal ook in de toekomst moeten worden gewaarborgd. Anderzijds zou ik willen pleiten voor een stevigere inbedding op regionaal niveau, juist omdat interdisciplinaire samenwerking niet zelden noodzakelijk is, vooral bij zogenaamde multiprobleemgezinnen.

Onze eigen jeugdbescherming is sterk verankerd in de regionale ketens en maakt graag gebruik van de kracht van lokale mogelijkheden. Juist van belang waar veiligheid in eigen gezin en omgeving weer hersteld moet worden. De kracht van de WSG om op een landelijke schaal bijvoorbeeld veel te doen aan scholing en training en daarmee aan het specifieke karakter van haar identiteit, ijvert tegelijk om de voorrang voor kleinschalig opereren en een regionale inbedding. Wellicht kan hier voor de toekomst een mooie balans worden gevonden.

Cees Wierda

Directeur BJZ Drenthe

Expertise WSG is onmisbaar

De expertise van de WSG is onmisbaar, vooral in de situatie waarin er met de ouders geen gesprek mogelijk is over de actuele situatie van de kinderen. Ouders praten dan honderduit over totaal onbelangrijke dingen in een poging om moeilijke gesprekken over de situatie van de kinderen te vermijden. Zij springen van de hak op de tak en roepen af en toe een term die zij ooit hebben opgevangen, daarmee demonstrerend dat zij 'toch heus niet dom zijn'.

Kinderen/pubers vergen in zo'n situatie een speciale aanpak om hen te bereiken zonder dat zij in loyaliteitsconflict raken.

Als verbeterpunt zou ik willen noemen dat de WSG zijn verantwoordelijkheid sneller oppakt als het om oud-cliënten gaat: ik bedoel daarmee dat als de WSG met succes in een vroegere situatie de OTS heeft uitgevoerd, zij dat weer zou moeten doen zodra er een volgend kind uit dat gezin onder toezicht komt te staan en zij daarom gevraagd wordt. Vooral bij deze categorie extra kwetsbare mensen.

Ton Moolenaar

Voorzitter BMJ

Gespecialiseerde diagnostiek, behandeling en begeleiding kan reguliere jeugdzorg niet bieden

De WSG is een landelijk werkzame instelling voor mensen met een verstandelijke beperking. Het is prettig dat er zo'n voorziening bestaat, omdat bij de WSG de expertise aanwezig is om de ingewikkelde problematiek van mensen met een verstandelijke beperking te behandelen. Deze hulpverlening kan de reguliere jeugdzorg niet bieden. Dat geldt niet alleen de diagnostiek, maar ook de behandeling en begeleiding. Ik heb op twee manieren te maken met de WSG.

Ten eerste op het gebied van de pleegzorg. In de pleegzorg moeten zij vaak de moeilijke afweging maken 'terug naar huis' of een definitieve bestemming voor het pleegkind vinden. Hierbij gaan zij zeer gedegen te werk en staat primair het belang van kind voorop en niet de belangen van de ouders. Een tweede gebied waar ik met de WSG te maken krijg is op het gebied van de [strafrechterlijke] jeugdbescherming. Met name de bejegening en expertise op het gebied van strafrechterlijke begeleiding is heel hoog. Het zou zonde als die expertise versnipperd [en daardoor verwaterd] zou worden door de reguliere jeugdzorg.

dr. P.M. van den Bergh

Universiteit Leiden,

Afdeling Orthopedagogiek, sectie Jeugdhulpverlening

Verbetering dringend gewenst: evalueer de waarde, deflatie dreigt!

Verbeterpunten zijn er te over in de Jeugdzorg, ook bij de William Schrikker Groep [hierna: WSG]. Te vaak loop ik als advocaat tegen zaken aan die echt niet kunnen, ook bij de WSG. Doch of de oorzaak daarvan ook bij de WSG ligt valt te betwijfelen. Wetgeving is stroperig en bureaucratisch, te weinig wordt ingezien wat een Jeugdbeschermingsmaatregel voor een impact heeft op de diverse betrokkenen, niet in de laatste plaats op de minderjarige zelf.

Ook de waarde die toegedicht wordt aan Jeugdbeschermers, zeker in relatie tot de praktische [on]mogelijkheden die zij hebben, zijn hard aan evaluatie toe!

Dat klemt des te meer in geval verstandelijk beperkten of chronisch zieken het lijdend "voorwerp" zijn. Dat is waar de WSG zich onderscheidt van reguliere Jeugdzorg. Of het nu kinderen of ouders zijn met een beperking, die beperking vereist meer en betere begeleiding dan de reguliere Jeugdzorg en/of jeugdreclassering kan bieden.

Het is daarom goed dat er een organisatie bestaat die zich speciaal op die doelgroep richt, of het nu gaat om reclasseringswerk, een onder-toezichtstelling of een uithuisplaatsing.

De aanstaande evaluatie van de Wet op de jeugdzorg behoort geen vragen te stellen over het bestaansrecht van gespecialiseerde Jeugd-

zorg zoals de WSG die biedt, wel behoort die de waarde die daaraan thans toegedicht kan worden - en die er eigenlijk aan behoort te kunnen worden toegeschreven - ter discussie te stellen.

Dat WSG landelijk werkt kan qua kennismanagement en verdere professionalisering de nodige voordelen bieden, doch dan dienen de nadelen [bereikbaarheid e.d.] wel eerst te worden opgeheven. Ik wens ieder kind in dit land de Jeugdzorg toe die het verdient, in geval van kinderen of ouders met een beperking is dat zonder meer gespecialiseerde zorg.

mr. Richard A. Korver

Advocaat bij Korver & Van Essen advocaten te Amsterdam

Als kinderrechter heb ik ervaren welk belang moet worden gehecht aan de speciale deskundigheid

In de Tweede Kamer zal binnenkort aan de orde zijn de behandeling en besluitvorming ten aanzien van de Wet op de Jeugdzorg. Voorzover daarbij opnieuw wordt gediscussieerd over het bestaansrecht van de gespecialiseerde jeugdzorg zoals geboden door de William Schrikker Groep [WSG] moge ik met veel klem bepleiten dat aan de huidige plaats voor zorg voor de kinderen met een handicap niet wordt getornd. Als kinderrechter heb ik ervaren welk belang moet worden gehecht aan de speciale deskundigheid en inzet van de medewerkers van de WSG op alle werkterreinen.

Kinderen met een beperking hebben een andere aanpak nodig dan kinderen met gedragsproblemen. Specialisatie en speciale deskundigheid in het contact zowel naar de kinderen als naar hun ouders en omgeving staan op de voorgrond. Daarbij vergt de speciale bescherming een speciale attitude ook met medisch inzicht en know how in het praktisch regelen en oplossen van problemen, toekomstgericht, uitgaande van de handicap.

Dit moet ertoe leiden dat mensen die gaan werken bij de WSG een bewuste keuze maken voor de bijzondere jeugdzorg en daar ook met volle inzet langer blijven werken en trouw blijven aan "hun" kinderen. Er is niet alleen sprake van "andere" kinderen maar ook van "andere" hulpverleners.

Mede door de landelijke spreiding van de WSG kan ten behoeve van de doelgroep gebruik gemaakt worden van een ruim landelijk netwerk. Het zou buitengewoon zorgelijk zijn als door het opgaan in de algemene jeugdzorg veel van de gespecialiseerde deskundigheid zou verwateren en verloren gaan. Ik heb in de samenwerking met de WSG groot respect gekregen voor het werk van de William Schrikker Groep.

mr. Anita Leeser-Gassan

Voormalig kinderrechter

Ik ben geen mongool!

Op een dag belde ze en zei ze tegen me: “....maar Magdy, ik ben geen mongool, ik ben echt geen mongool...”

Weken later zit ik in Driebergen. Ik ben bij de Summer School van de WSG. Ik doe een schrijfoefening en ik krijg de opdracht om me helemaal in te leven in één voorwerp. Ik kijk, ik hoor, ik ruik, ik voel, ik proef. Ik sluit m'n ogen en dan zie ik het: ik zie wat ik wil zien, ik hoor wat ik wil horen, ik ruik wat ik wil ruiken, ik voel wat ik wil voelen, ik proef wat ik wil proeven.

Ondertussen was ik zo geobsedeerd met mijn voorwerp bezig dat ik helemaal niet merkte dat de wereld om me heen bleef doordraaien. Ik miste de auto's die voorbij raasden, de treinen die voorbij gleden, de wind in de boomtoppen. Ik zag opeens mijn elleboog over de tafel bewegen.

Ik was wekenlang intensief in de weer geweest met haar. Ik had geprobeerd haar te zien, te horen, te ruiken, te voelen, te proeven. Ik dacht haar te lezen en nog eens te lezen. Maar het was als de oefening in Driebergen: mijn zintuigen namen waar wat ze wilden waarnemen. En daarin stond ik niet alleen: ook haar advocaat, haar ouders, de andere hulpverleners en begeleiders. Het hele systeem had waargenomen wat het [bij voorbaat] wilde waarnemen.

Zij was geen mongool, ze was echt geen mongool. Ze had geen IQ van 68 of 86, maar 94. We waren allemaal zo intensief bezig met waar me mee bezig wilden zijn dat we niet in de gaten hadden dat het niet klopte.

Ik leerde ervan dat je altijd scherp moet blijven, je steeds weer moet afvragen of wat je hebt gevonden ook is wat je hebt gezocht. Keer op keer op keer.

De kracht van de WSG zit in de samenhang tussen JB, JR en PLZ

De kracht van WSG zit in de samenhang tussen de drie onderdelen JB, JR en PLZ en de meerwaarde die door deze samenhang wordt bereikt. Het geheel is meer dan de som der delen. Aan de WSG de verplichting om dit ook waar te maken door per onderdeel verbetering na te streven in kwaliteit en daarnaast de samenwerking verder te intensiveren en scherp te zijn op de nadelen van een "monopolist".

Een stelselherziening die gevolgen zou hebben voor de WSG zou vooral ook nadelig zijn voor de kwetsbare jongeren waar het om gaat en voor de organisaties waarmee de WSG samenwerkt. De nadelen van een nieuw stelsel zijn vaak nog niet helder. Er wordt in dit soort discussies vooral uitgegaan van de voordelen van een nieuw stelsel en de nadelen van het oude.

drs. ing. F.J. Eric van Vollenhoven

Bestuurder MEE IJsseloevers

Soms zijn ze grappig, maar niet altijd vrolijk

Soms zijn ze heel grappig, maar niet altijd vrolijk. Soms zijn ze lastig, maar niet altijd vervelend. De kinderen waarvoor de William Schrikker Groep hulp en zorg biedt. Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en Pleegzorg voor kinderen die verstandelijk en/of lichamelijk beperkingen hebben. Soms gaat het ook om ouders met beperkingen. Vaak en eigenlijk altijd kan hulp en zorg alleen maar worden geboden als dat gebeurt door mensen die er heel goed in zijn. Door mensen die weten hoe ze die speciale en ook bijzondere kinderen en/of hun ouders kunnen helpen. De William Schrikker Groep heeft die speciale kennis, ervaring en aanpak in huis. Meer dan 8000 kinderen kunnen daarover meepraten. Moeten we nog meer zeggen?

Vincent Bijlo

Cabaretier

Maar we zagen ook dat die bijzondere hulp hard nodig was

'Jeugdzorg op maat': eigenlijk zou het een pleonasme moeten zijn. Want elke vorm van hulpverlening aan een kind behoort maatwerk te zijn. Bij kinderen met complexere problematiek is gespecialiseerde hulpverlening zoals die geboden wordt door de WSG van groot belang. Als pleegouders keken mijn partner en ik weleens jaloers naar de pleegouders die een kind onder hun hoede kregen via de WSG. Dan was er opeens wel meer tijd en geld voor serieuze begeleiding. Maar we zagen ook dat die bijzondere hulp hard nodig en welkom was.

Een wet is de resultante van een grote gemene deler. Ook binnen de Wet op de Jeugdzorg behoort ruimte te zijn en te blijven voor gerichte hulp aan extra kwetsbare kinderen en hun [pleeg]ouders. Niet elke gezinsvoogd of jeugdhulpverlener heeft daarvoor de kennis en kunde in huis. Gespecialiseerde instellingen als de WSG zullen in de jeugdhulpverlening dan ook van blijvende waarde zijn.

Bart Lankester

Pleegouder, lid van de landelijke werkgroep 'Kind in de Pleegzorg'

Samenwerking met William Schrikker Groep is van groot belang voor kwetsbare doelgroep

De samenwerking met de William Schrikker Groep is van groot belang voor de kwetsbare doelgroep in het overdrachtsmoment 18 min 18 plus. Om dit [nog] beter te laten verlopen hebben we in Amsterdam een middag georganiseerd met de Jong Volwassenen unit en de WSG unit. Ook zit de WSG aan de casuïstiektafel die Reclassering Nederland Amsterdam heeft opgezet rond de doelgroep licht verstandelijk beperkt. Ook is een prille samenwerking gestart met één casus om de elektronische controle te organiseren bij een licht verstandelijk beperkte pupil. De structuur die een ET band en weekschema biedt, sluit goed aan bij de problematiek. Omdat je ook na je 18de jaar nog LVG blijft, is de reclassering een onderzoek aan het doen welk aanbod nodig is en ontwikkeld moet worden om deze doelgroep beter te bedienen.

Miriam Doeser

*Reclassering Nederland, Regio Amsterdam,
Unitmanager Toezichtunit jongvolwassenen*

Opgaan in de gewone jeugdzorg doet geen recht aan de levenslange problemen waar onze cliënten door hun verstandelijke beperking mee kampen

De Eik is voorstander van gespecialiseerde jeugdzorg zoals WSG die levert. Sinds jaar en dag hebben we daar goede ervaringen mee voor cliënten die door De Eik worden voorzien van specialistische zorg. De LVG groep is uiterst kwetsbaar en sneeuwt snel onder in de 'gewone' jeugdzorg.

Opgaan in de gewone JZ doet geen recht aan de levenslange problemen waar onze cliënten door hun verstandelijke beperking mee kampen. WSG is evenals De Eik bekend met deze heel specifieke problematiek en is in het voor- en natraject op onze zorg, aanvullend. De William Schrikker Groep voert maatregelhulp uit voor kinderen en jongeren met een [licht]verstandelijke beperking. Gezinsvoogden begeleiden jongeren en hun ouders bij het herstellen van de opvoedingssituatie.

In die situaties waarin de rechter tot uithuisplaatsing heeft besloten begeleidt zij jongeren naar een passende verblijfs- of behandelplaats. De zorg aan LVG-ers gaat over de leeftijdsgrenzen van de meerderjarigheid heen. Bij elke nieuwe levensfase kan extra ondersteuning noodzakelijk zijn. Deze kan de WSG bieden, echter de gewone BJZ's niet. Met name de leeftijd van 18-23 jaar is vaak heel cruciaal voor onze jongeren. Vanuit hun expertise is WSG daarmee bekend.

De Eik en de WSG hebben vastgesteld op hoofdlijnen een gelijklopende visie op hulpverlening aan de doelgroep te hebben. De hulp richt zich op het kind/de jongere en zijn sociale context. Door middel van interventies in het gehele systeem wordt getracht tot herstel van de opvoedingssituatie te komen, dan wel worden jongeren voorbereid op een zo zelfstandig mogelijk functioneren in de samenleving. Beide partijen zijn ervan overtuigd dat samenwerking tussen alle betrokkenen bij deze jongeren en hun sociale context, van essentieel belang is voor de kwaliteit en de resultaatgerichtheid van de hulpverlening. Om die reden is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend.

Naast het uitvoeren van de maatregelhulp biedt de WSG tevens pleegzorg aan kinderen en jeugdigen met een beperking. Zij richt zich daarbij op kinderen en jeugdigen die door een uitspraak van de rechter gedwongen uithuis worden geplaatst. De Eik en de WSG willen op basis van hun eigen aanbod de mogelijkheden voor samenwerking en/of afstemming nader onderzoeken. Hierbij is het uitnutten van ketenzorg en samenwerking met beperking tot specifieke hulp [thuis op maat] nadrukkelijk aan de orde.

Diny Haafkes

Bestuurder De Eik

Zorg om jeugd is eerder zien en sneller handelen

“En wat nou, als het je eigen kind is?” De meningen in Nederland over ongeveer alles verschillen. Maar als je aan mensen vraagt wat voor jeugdzorg ze zouden willen als het hun eigen kind betrof, dan zeggen ze allemaal hetzelfde. Als er met mijn kind iets is, dan moet iemand dat snel opmerken en moet hij snel worden geholpen. Snel zien en doortastend optreden. Zo ziet dus de ideale jeugdzorg eruit. De praktijk is anders. Te vaak is de wereld van betrokken hulpverleners ook een wereld van gebrekkige samenwerking. Een wereld waarin gezinnen met problemen lang moeten wachten. Een wereld waarin problemen te laat worden herkend en gebrekkig worden aangepakt. Een wereld waarin hulpverleners uit verschillende instellingen, met verschillende budgetten en taakopvattingen zo dicht mogelijk langs elkaar heen werken. Dat moet beter en het kan ook.

De belangrijkste winst is te halen door de toegang tot jeugdzorg veel dichterbij kinderen te brengen. Het zou me een lief ding waard zijn als het ‘Centrum voor Jeugd en Gezin’ in de praktijk iemand is met levenservaring. Een vertrouwenspersoon die al op de school is. Ze heeft al veel kinderen met problemen gezien en weet dus hoe je moet helpen. En als het nodig is, aarzelt ze niet om contact te leggen met specialisten. En ondertussen blijft ze betrokken.

Gespecialiseerde jeugdzorg is dus hard nodig. Maar ze kan veel beter worden ingebed in de wereld van het kind. Veel beter afgestemd met de professionals die zorgen voor de preventie. Eerder zien en sneller handelen is een kwestie van mentaliteit en van organisatie. Veel ‘jeugdzorgers’ zijn trots op de resultaten die ze bereiken ondanks het systeem van indicatiestelling, voorschriften en budgetten. Dat moet beter. Alleen al omdat jongeren met problemen dat verdienen.

Rene Paas

Voorzitter CNV

Goed dat we kunnen verwijzen naar de WSG

Het Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam werkt dagelijks aan deskundigheidsbevordering van zowel haar beroepskrachten als de vrijwilligers. Jeugdzorg is per definitie een complexe hulpvraag en dus worden hoge eisen gesteld aan de kennis en houding van de hulpverleners.

We kunnen als BJAA veel aan, maar er zijn hulpvragen en cliënten die extra deskundigheid vragen, zoals kinderen [en soms hun ouders] die in een bepaalde mate verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen hebben.

In die situaties is het voor ons en vooral ook voor de jeugdigen zelf heel hard nodig dat gespecialiseerde ondersteuning vanuit de William Schrikker Groep beschikbaar is. Jeugdigen die dat nodig hebben, kunnen we dan verwijzen naar de collega's van de WSG. Soms kunnen we met ondersteuning en/of begeleiding vanuit de WSG zelf aan het werk.

Het zou voor de jeugdigen die daarop zijn aangewezen absoluut geen goede zaak zijn als de gespecialiseerde kennis die de WSG nu bezit zou verdwijnen. In het kader van de één gezin één plan aanpak is het wel de uitdaging om te bezien hoe de samenwerking tussen BJAA en

de WSG nog beter kan worden gestroomlijnd mede in het kader van de ontwikkeling richting gezinsmanagement onder regie van BJAA. Multiprobleemgezinnen bestaan immers vaak deels uit LVG-kinderen [en ouders] en deels uit "gewone" kinderen en ouders. De vraag is dan hoe je in die context optimaal met elkaar samenwerkt. De ervaring leert dat structuurwijzigingen veelal meer problemen opleveren dan oplossingen. Met het opheffen van de WSG zou dan ook het paard achter de wagen worden gespannen. Investeren in samenwerking is veel productiever. Wel is het interessant voor de WSG om te overwegen om zich meer te ontwikkelen richting een serviceorganisatie die gespecialiseerde expertise aanbiedt aan de Bureaus Jeugdzorg.

Erik Gerritsen

Bestuurder BJAA

De deskundigheid die de WSG heeft opgebouwd mag niet verloren gaan

De evaluatie van de Wet op de jeugdzorg heeft mogelijk gevolgen voor de William Schrikker Groep. De jeugdzorg, dus ook die voor verstandelijk gehandicapten, dient bij voorkeur immers dicht bij de cliënt, dus op provinciaal dan wel gemeentelijk niveau georganiseerd te worden. Dat geldt zowel voor de jeugdbescherming en de jeugdreclassering als voor de pleegzorg.

Het is dus op zich begrijpelijk dat overwogen wordt of het aanbod van de William Schrikker Groep niet eveneens door de Bureaus Jeugdzorg respectievelijk de Voorzieningen voor Pleegzorg zou moeten worden uitgevoerd.

Toch heb ik hier vooralsnog bedenkingen bij. De deskundigheid die de WSG heeft opgebouwd voor haar doelgroep mag niet verloren gaan. In het verleden is wel vaker een specifiek aanbod of een bijzondere doelgroep van een instelling naar andere instellingen overgeheveld, maar dikwijls verwaterde de opgebouwde specifieke deskundigheid dan doordat de overdracht en het verder ontwikkelen ervan niet voldoende van de grond kwam. Dit kwam vaak mede doordat het aanbod/de doelgroep in [te] kleine eenheden werd opgedeeld. Ik vraag me af of de organisatiegraad van de jeugdzorg als geheel wel toereikend is om juist dit te voorkomen.

Ik begrijp bovendien dat de Bureaus Jeugdzorg op dit moment niet zitten te wachten op uitbreiding van taken.

De uitkomsten van de evaluatie zullen ongetwijfeld gevolgen hebben voor de bestaande instellingen en de nodige veranderingen met zich brengen. Ik stel voor om deze veranderingen eerst goed hun beslag te laten krijgen en pas daarna te kijken of gegarandeerd kan worden dat de door de WSG opgebouwde deskundigheid niet verloren gaat en als dat zo is, daarvoor een deugdelijk plan te maken en uit te voeren. Houdt tot zolang de bestaande mandaatregeling in stand.

Tinus Kappen

Lid van de deskundigenpool van het Expertisecentrum van de WSG

Een expertise die onder alle omstandigheden behouden moet blijven

De Jeugdzorg in Nederland is “verknipt” over een groot aantal instanties. Hoewel Bureau Jeugdzorg daar enige coördinatie in heeft aangebracht blijft de versnippering een handicap. Voor ketenpartners is soms de vraag met wie ze nu weer van doen hebben. Een stelselherziening lijkt daarom geïndiceerd. Dit wil niet zeggen dat ook na een eventuele stelselherziening geen plaats meer zou zijn voor een instantie als de William Schrikker Groep. De doelgroep, kinderen met een verstandelijke beperking [en hun omgeving, waarop de WSG zich richt], kent specifieke problemen. Hiervoor is een aanpak vereist die zeer regelmatig afwijkt van de hulpverlening in het reguliere traject. De WSG bezit op dit terrein een unieke expertise. Een expertise die onder alle omstandigheden behouden moet blijven. Toch past een woord van kritiek bij het huidige functioneren van de WSG. Uiteraard dient haar expertise in eerste instantie ten goede te komen van haar pupillen. Hierin slaagt de WSG op een goede tot zeer goede wijze. Echter de afstemming met andere ketenpartners verloopt niet altijd vlekkeloos. Het zou de WSG sieren als zij zich meer verdiept in de problemen, wensen en mogelijkheden van haar ketenpartners. Ondanks dit puntje van kritiek staat de toegevoegde waarde van de WSG voor de medewerkers van de strafsector RB Breda buiten kijf.

mr. R. Pick

Kinderrechter

Een klasse apart

Zes jaar geleden kwamen wij als filmmakers voor het eerst echt in aanraking met jongeren die een lichte verstandelijke beperking hebben. Als leken voor wat betreft jeugdzorg betraden we een school voor speciaal onderwijs alwaar wij werden getroffen door de doelgroep en door de inzet van het onderwijzend personeel. Nu, na vele documentaires gemaakt te hebben over deze doelgroep, zijn we bijna specialisten geworden en kunnen we uit ervaring zeggen dat deze groep veel baat heeft bij gespecialiseerde jeugdzorg. Aan de buitenkant zien deze jongeren er vaak normaal uit, wat als het ware werkt als een extra handicap. Zij worden vaak te hoog aangesproken met alle gevolgen van dien. Deze jongeren hebben over het algemeen al zoveel meegemaakt in hun nog korte leven dat echte specialisten beslist nodig zijn om hen een volwaardige plaats te bieden in de maatschappij. Onze documentaire heet niet voor niets: een klasse apart!

Mascha & Manfred Poppenk

Filmmakers

Laat hem nou eens een keer uitpraten!

“Laat hem nou eens een keer uitpraten!” zegt Frits opeens vanuit de bank in de kamer. Zijn moeder is stil en verbaasd over de kracht van de woorden van haar zoon. Ook ik ben stil. Frits’ moeder staat op, loopt naar de badkamer en maakt haar gezicht nat. Verontschuldigend komt ze terug en we vervolgen het gesprek dat zo moeizaam was verlopen. Dat het moeizaam verliep is niet zo vreemd, er is veel gebeurd in het leven van haar gezin.

6 jaar geleden is de ellende begonnen. Haar, tot dan toe rustig leven, werd wreed verstoord, toen haar man seksueel misbruik maakte van hun dochter. Het meisje was al zo kwetsbaar gezien haar verstandelijke beperking en nu overkomt haar ook dat nog. Moeder kan het nog steeds niet begrijpen. Het gezin wordt verscheurd door wat er tussen vader en dochter gebeurd is. Het meisje wordt uit het gezin weggehaald en verteld aan de hulpverlenende instanties dat ook haar kleine broertje slachtoffer wordt of misschien al is. Ook hij wordt weggehaald en moeder blijft alleen en verdrietig achter. Zij is zo boos op haar man dat hij er niet meer in komt. Wat volgt is zes jaar onzekerheid. Waar blijven mijn kinderen? Komen ze nog thuis? Hoeveel heb ik nog te vertellen over ze? Maar ze geeft niet op. Elke keer opnieuw zal ze vechten voor haar kinderen als een leeuw voor haar welpjes. Met haar Zuid-Amerikaanse temperament is ze dan ook goed in staat om voor zichzelf en haar kinderen de strijd aan te gaan.

Frits is nu weer thuis. Door het verdwijnen van vader is de thuissituatie veilig genoeg geworden. Hij blijkt, net als zijn zus, ook een verstandelijke beperking te hebben. De strijd van moeder met de hulpverlening duurt echter voort uit boosheid en het gevoel dat haar onrecht is aangedaan door haar ex-man en door de rest van de wereld. Ik ben nieuw voor haar. Alle voorgaande hulpverleners kennen haar maar al te goed. Het gaat inmiddels best goed met de nu 14-jarige Frits. Zijn schoolprestaties zijn best. Hij heeft een aantal leuke vriendjes en hij is gek op voetbal. Het is de hoogste tijd om eens met Frits en zijn moeder te kijken hoe ze verder kunnen gaan.

Moeder is klaar voor weer een nieuwe strijd met de instanties. Ze zit voor de deur in het zonnetje te roken wanneer ik op onze afspraak verschijn. We gaan naar binnen. Frits is zich nog even aan het opfrissen, maar wij kunnen alvast even bijpraten. Er staan twee stoelen klaar in de woonkamer. “Ik zit daar altijd” zegt ze wanneer ze wijst op een comfortabele stevige stoel. Ik kon dat wel raden, aangezien de bekleding fors versleten was. Recht tegenover haar stoel heeft zij voor mij een houten keukenstoel neergezet. Ze schenkt eerst nog even koffie in.

Bij de WSG is de begeleiding van deze doelgroep geborgd

Wanneer ik vraag hoe het met haar gaat barst de bom al. Al haar boosheid van 6 jaar komt boven. Met een verdrietige en boze blik in haar ogen vervloekt ze mij, mijn collega's, alle rechters, maar boven al haar man. Haar tirade varieert van vloekende boosheid tot huilend verdriet en ik krijg er geen speld tussen. Ik probeer haar te vertellen dat het goed gaat en wat een vooruitgang Frits heeft gemaakt, maar ze hoort het niet. Ze heeft de verloopdatum van de ondertoezichtstelling in haar hoofd geprent en gaat opnieuw voor in de strijd.

Frits is erbij gekomen. Hij heeft net een verfrissende douche genomen en neemt een boterham. Hij vraagt er cola bij, maar zijn moeder zegt hem dat hij beter melk kan nemen bij het ontbijt. Hij gaat op de lage bank in de kamer zitten. Hij begrijpt zijn moeder eigenlijk wel. Hij houdt veel van haar en kan niet goed tegen haar verdriet. Hij begrijpt mij echter ook en hij ziet mij pogingen doen om door te dringen tot zijn moeder. Hij ziet mij praten over zijn toekomst en hoort zijn moeder huilen over het verleden.

Frits snapt heel goed dat je alleen maar met elkaar kunt praten als je elkaar ook daadwerkelijk kan verstaan. Dan kan hij er niet meer tegen.

Jarenlange strijd en verdriet van zijn moeder worden hem teveel. Hij heeft zich tot nu toe nog niet met het gesprek bemoeid, maar flapt er in een keer uit wat hij al een lange tijd voelt. De verrassing en de stilte die vallen doen ons allemaal goed.

Vanuit mijn jarenlange ervaring binnen onderwijs en [justitiële] jeugdzorg onderschrijf ik de stelling dat jongeren met LV beperkingen en hun ouders een specialistische begeleiding behoeven. Een genuanceerde discussie kan gevoerd worden over de grenzen, waarbinnen deze specifieke specialistische begeleiding van belang is. Hierbij gelden dan een IQ grens en een gebrekkig sociaal functioneren als indicatieve criteria.

Bij de WSG is de begeleiding van deze doelgroep geborgd. Dit geldt dan in het bijzonder voor de opleiding, intervisie en supervisie van de medewerkers op methodieken die voor deze doelgroep geschikt zijn. Overhevelen van deze kwaliteiten naar de provinciale BJ's heeft het risico van verlies van kennis en competenties. Zou toch overwogen worden taken over te hevelen, dan zou ik me beperken tot de operationele taken van de WSG. Een overkoepelend landelijk orgaan zal moeten blijven bestaan om de continuïteit van de kwaliteitsimpulsen [opleiding, intervisie, supervisie] te garanderen.

dr. H.P.B. Lodewijks

Bestuurder/directeur behandeling Rentray

[onderwijs, gesloten jeugdzorg en justitiële jeugdzorg]

Open in elke G4-stad een kantoor

De toegevoegde waarde van gespecialiseerde jeugdzorg ligt naar de mening van de gemeente Den Haag is een aantal zaken. Speciale problematiek vraagt gespecialiseerde kennis en aanpak, zodat de personen in kwestie adequaat en efficiënt geholpen kunnen worden. Met name op het gebied van hulpverlening aan criminele LVG-jeugd is de WSG voor de gemeente Den Haag een waardevolle partner aan het worden: het betreft hier dermate gespecialiseerde kennis, dat geen enkele andere partij inzetbaar lijkt in de oplossings-sfeer. We stellen daarom ook de open houding van de WSG en haar bereidheid om kennisoverdracht aan lokale instellingen te doen zeer op prijs. Ervaring is toch wel dat de "reguliere problematiek" dermate problematisch is dat de "reguliere" instanties als bijv. BJZ deze ook al lange tijd structureel niet meer aankunnen.

Verbeterpunten: open per direct in elke G4-stad een kantoor!
Dat kun je in een Veiligheidshuis "parkeren", daar zal niemand bezwaar tegen hebben. MAAR DOE HET; de huidige situatie levert een beeld dat de afstand bijna niet te overbruggen is, letterlijk.

Mieke Broeren

Projectleider doorstromers Den Haag

We kunnen ons goed voorstellen dat de WSG in de uitvoering haar organisatie inricht en afstemt op de vijf regio's

Er is in Nederland sprake van een groep kinderen met een handicap, die meer dan gemiddeld kans hebben hulp te vragen van de jeugdzorg. Daarbij is uit wetenschappelijk onderzoek bekend dat kinderen met een verstandelijke handicap ook op andere gebieden lichamelijk, psychosociaal kans hebben om problemen te krijgen en daardoor hulp nodig hebben van professionele instanties. Dat er een organisatie is, bijvoorbeeld het expertisecentrum dat zich bekommert om die groep en voortdurend na-gaat wat de state of the art is voor wat betreft de gewenste hulpverlening vinden wij erg belangrijk. Tegelijkertijd zien wij een aantal ontwikkelingen die het nodig maken dat hulp meer dan nu intersectoraal wordt aange-boden. Ook dat blijkt uit de dagelijkse praktijk. Veel problemen bevinden zich op het raakvlak van LVG, GGZ, JHV en straks ook gesloten jeugdzorg. Samenwerking in de regio's tussen deze sectoren is van groot belang om een totaal plan voor kind en vaak ook gezin te maken.

In het kader van gesloten jeugdzorg [Jeugdzorg Plus] is besloten tot het regionaal aanbieden van deze zorg [vijf regio's]. We kunnen ons goed voorstellen dat de WSG in de uitvoering haar organisatie inricht en afstemt op de vijf regio's.

Martin Dirksen

Bestuurder BJZ Overijssel

Werken aan kwaliteit, capaciteit, afstemming en ketenzorg

WSG beschikt over een landelijk netwerk

De WSG is doordrongen van het feit dat samenwerking van essentieel belang is. Maatregelhulp kan alleen succesvol zijn als aanvullende hulp (zoals gezinsbegeleiding of een goede behandelplek) tijdig voorhanden is. Afstemming van alle hulp aan het gezin is eveneens van groot belang. Daarvoor gaat de WSG formele samenwerkingsverbanden aan met die zorgaanbieders die deze hulp bieden. Het betreft behandelcentra voor LVG, jeugdzorg (plus) aanbieders en aanbieders in de VG.

De WSG sluit daarbij aan op (alle) regionale situaties en heeft zo een landelijk dekkend netwerk van organisaties waarmee intensief wordt samengewerkt. De WSG participeert in lokale en regionale overlegvormen omtrent de afstemming van het zorgaanbod en omtrent crisisplaatsingen.

Op landelijk niveau werkt de WSG samen met branche-organisaties in de sectoren:

LVG; Vereniging van Orthopedagogische behandelcentra (VOBC)

VG; Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)

MEE; Organisatie voor Clientondersteuning

Jeugdzorg; MO-groep, waarin de WSG zowel participeert in de branche-groep BJZ als de branchegroep zorgaanbieder

Jeugdzorg plus; Landelijk programmabureau Jeugdzorg plus

De samenwerking met zorgaanbieders betreft minimaal de volgende onderdelen;

- capaciteit en planning
- proceskwaliteit
- ketenzorg
- feedbackrelatie

Bijzondere aandacht is er voor het beïnvloeden van het organiseren van de meest gewenste zorg (voorkomen van clientstromen naar second-best). Capaciteitsproblemen in de behandelcentra voor LVG leiden nogal eens tot (onnodige) plaatsing in gesloten jeugdzorg. WSG overlegt met LVG behandelcentra en gesloten jeugdzorg aanbieders over trajectafspraken, waarbij voldoende doorstroming voorkomt dat jeugdigen te lang in gesloten jeugdzorg verblijven.

De aanbieders waarmee we afspraken maken zijn, zonder uitzondering, overtuigd van de noodzaak van het specialisme voor maatregelhulp aan mensen met een beperking.

WSG ANDERS

andere jeugdzorg

Andere Jeugdzorg voor doelgroep met een beperking

De WSG biedt specialistische maatregelhulp aan kinderen met een beperking of van wie de ouders een beperking hebben.

Kinderen met een handicap stellen door hun beperking hoge eisen aan de opvoedingsvaardigheden van hun ouders. Het opvoeden van een kind met een handicap is een moeilijk proces en problemen bij dit 'ongewone opvoeden' laten zich in de regel niet oplossen met traditionele kennis en middelen. We weten uit [inter]nationaal onderzoek dat er professionals nodig zijn die weet hebben van de interferentie tussen handicap en opvoeding en kennis hebben van de sociale kaart. Jeugdigen met een verstandelijke beperking die een delict begaan hebben specifieke hulp en ondersteuning nodig om recidive te voorkomen. Ook hier volstaan gebruikelijke methodieken niet.

Ouders met een verstandelijke beperking vormen een veel voorkomende groep waarmee de WSG rekening houdt in haar aanbod: dat moet een integraal hulpaanbod zijn, waarin goede structurering en afstemming is geregeld tussen alle betrokken hulpverleners.

Hulp moet praktisch zijn en zo nodig jarenlang duren. De Inspectie Jeugdzorg geeft aan dat een aparte deskundigheid gewenst is voor deze doelgroep.

Andere ketenpartners

Hoewel bij een beperking al snel gedacht wordt aan de LVG, behoort de VG doelgroep en die met een lichamelijk handicap ook tot de doelgroep. Ernstige zieke en terminale kinderen maken eveneens gebruik van de 'Andere Jeugdzorg' die de WSG biedt. De WSG werkt dan ook voor een belangrijk deel met andere ketenpartners dan de reguliere jeugdzorg, namelijk MEE en het Speciaal Onderwijs. Zij biedt ketenzorg doordat zij via haar eigen pleegzorgvoorziening een naadloze overgang kan realiseren, maakt in de AWBZ vooral gebruik van de persoonlijke zorg in kleine PGB gefinancierde voorzieningen en van de Orthopedagogische Behandelcentra, van VG-instellingen, GGZ-instellingen en in het uiterste geval van Jeugdzorg Plus. Zij heeft ook de kennis in huis om jeugdreclassering te bieden en voert deze uit voor de doelgroep die altijd het meest kwetsbaar is maar vooral kwetsbaar in het kader van criminaliteit doordat zij zich gemakkelijk laat beïnvloeden. Zij bezit de kennis waar het gaat om bestrijding van overlast die door dergelijke jongeren wordt veroorzaakt. In het kader van Jeugdreclassering werkt zij samen met het lokale voorveld, het Veiligheidshuis en met Volwassenreclassering.

Andere hulpverleners

Goede jeugdzorg voor de doelgroep vraagt om een daadwerkelijke affiniteit van de jeugdzorgwerker met de doelgroep; en om specialistische kennis over de aard en impact van verschillende beperkingen op het lichamelijk en sociaal functioneren, over de invloed ervan op de ontwikkelingsprocessen en over mogelijkheden en onmogelijkheden ervan op hulpverleningsinterventies. De hulpverleners van de WSG hebben daarom specifieke deskundigheid op het gebied van handicaps, sociale kaart, aspecten van communicatie, acceptatieproblematiek en dergelijke. Zij moeten zowel sturend als empathisch zijn, zowel directief als dialogisch. Een proactieve en outreachende werkwijze gericht op levenslange en levensbrede ondersteuning is nodig.

Andere methodieken

Goede jeugdzorg vraagt ook om een speciaal op de doelgroep afgestemde methodieken. De WSG heeft voor haar doelgroep specialistische methodieken ontwikkeld en beschreven. Een voorbeeld daarvan is de aangepaste Delta methodiek in wat 'Anders Beschermd' is gaan heten. De WSG ontwikkelt deze methodieken vanuit haar eigen Expertisecentrum, in samenwerking met externe wetenschappers. Tevens wordt nauw samengewerkt met het expertisecentrum van de Orthopedagogische

Behandelcentra. Het eigen Expertisecentrum verzorgt niet alleen de interne opleidingen, methodische ontwikkeling en dergelijke maar biedt ook aanbod voor ketenpartners, bijvoorbeeld op het gebied van deskundigheidsbevordering.

Externe integrale indicatiestelling

Als organisatie die opereert op het grensvlak van Jeugdzorg en Gehandicaptenzorg [AWBZ], ondervindt de WSG problemen met een niet-geïntegreerde indicatiestelling. De WSG acht het voor haar doelgroep noodzakelijk dat de indicatiestelling voor de AWBZ en de Jeugdzorg integraal gaat plaatsvinden. De WSG is er geen voorstander van deze indicatietaken zelf te gaan uitvoeren, maar pleit ervoor dat met de indicatiestelling de rechtmatigheid extern wordt getoetst.

Behouden wat is ontwikkeld binnen WSG

De WSG wil haar taken of doelgroep niet uitbreiden en een zestiende Bureau Jeugdzorg worden. Juist de beperking tot specialistische maatregelhulp geeft haar de mogelijkheid haar aandacht te focussen op continue kwaliteitsontwikkeling. Deze kwaliteitsontwikkeling heeft ervoor zorg gedragen dat sinds de Wet op de Jeugdzorg is geïntroduceerd het beroep op de WSG bijna is verdubbeld: 20% van alle maatregelhulp [landelijk]

wordt door de WSG uitgevoerd. Dit percentage komt overeen met het percentage dat bij aanvang van de Wet werd ingeschat door de Bureaus Jeugdzorg en de WSG. De WSG wil haar kwaliteit, maar bovenal haar specialisme behouden en wil daarom haar taken niet aan algemene jeugdzorgvoorzieningen overdragen.

Veiligheidsrisico

Het verdwijnen van de deskundigheid m.b.t. de doelgroep met een beperking binnen de jeugdzorg is een enorm veiligheidsrisico, omdat het risico op calamiteiten juist in onze doelgroep zo hoog is. Aangezien bij deze doelgroep het inzicht in complexe interacties binnen een problematische maatschappelijke of gezinssituatie beperkt aanwezig is en er daarom zeer beperkte mogelijkheden zijn om doelen te realiseren, is er sprake van een veel groter aantal [dreigende] calamiteiten dan in de reguliere jeugdzorg. Het veiligheidsrisico zal dan ook alleen maar toenemen als aanpak en methodiek niet volledig voor deze doelgroep gewaarborgd blijven.

Het onvoldoende waarborgen van de aanpak, kennis en methodiek en het onvoldoende borgen hiervan bij medewerkers leidt gemakkelijk tot verkeerde inschattingen en tot extra calamiteiten, zowel binnen het gezin als op straat met meer criminaliteit en overlast.

Steun in standpunt

De WSG wordt in haar standpunt ondersteund door alle op de doelgroep gerichte cliëntenorganisaties. Haar visie op wat nodig is voor deze doelgroep wordt ondersteund door [inter]nationaal onderzoek. Zo schrijft de CG-Raad [de Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland die ruim 150 gehandicapten- en patiëntenorganisaties vertegenwoordigt] aan Minister Rouvoet "Wij vragen u om de bestaande landelijke en [boven-] provinciale jeugdzorgvoorzieningen die gespecialiseerd zijn in hulp en zorg aan onze doelgroep in tact te laten omdat de gemeentelijke en provinciale leest te klein zijn om een specialistisch hulpaanbod te realiseren".

Andere suggestie

Een suggestie om het vraagstuk van het voortbestaan van de WSG binnen het huidige stelsel op te lossen is het aanbod van de WSG op het gebied van Voogdij, Gezinsvoogdij en Jeugdreclassering op eenzelfde wijze in de Wet op de Jeugdzorg met een landelijke financiering onder te brengen, zoals dat ook voor Nidos is geregeld.

Focus op innovatie en ontwikkeling

Het opnieuw aan het bestaansrecht knagen van een organisatie, die sinds de invoering van de Wet op de jeugdzorg [met het grote beroep dat op haar wordt gedaan], haar bestaansrecht heeft bewezen, leidt voor de WSG de aandacht en energie af van innovatie en ontwikkelingen die er werkelijk toe doen: kwaliteitsontwikkeling en professionalisering, het verminderen van regeldruk en werklast, het voorkomen van maatregelhulp en van uithuisplaatsingen en het doorontwikkelen van ketenzorg voor onze doelgroep. Dat we met deze onderwerpen zeer actief aan de slag zijn mag blijken uit het volgende overzicht:

- De WSG ontwikkelt samen met MEE beleid, waarmee maatregelhulp kan worden teruggedrongen. De start hiermee is gemaakt met MEE IJseloevers.
- De WSG wil samen met het CIZ, de SGJ en vijf Bureaus Jeugdzorg in het noordoosten van Nederland een pilot 'Integrale Indicatiestelling' gaan uitvoeren. De besprekingen hierover zijn in volle gang.
- Het Expertisecentrum van de WSG ontwikkelt kennis over de doelgroep, methodieken en verzorgt opleidingen. Tevens draagt

zij bij aan het maatschappelijke debat over de doelgroep, zoals bv. het debat over kinderpensioenen bij de LVG volwassenen.

- De WSG wil, in nauw overleg met de Jeugdzorg Plus aanbieders, bereiken dat er specialisatie voor de doelgroep komt omdat door gebrek aan specialisatie het leeuwendeel van haar cliënten niet in Jeugdzorg Plus maar in een JJI terecht komt. Indien plaatsing in een JJI niet meer mogelijk is dreigt de doelgroep helemaal tussen wal en schip te vallen.
- De WSG start intern en extern de discussie over hoe het gebruik van Jeugdzorg Plus tot een minimum te beperken
- De WSG start in het najaar samen met Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam de pilot 'Meer Tijd Meer Kwaliteit' om de bureaucratie aan te pakken, uithuisplaatsingen te voorkomen, professionalisering te ontwikkelen en de werklust terug te dringen.
- De WSG biedt een aangepaste sociale vaardigheidstraining in het kader van leerstraffen en werkt mee aan verdere aanpassing van deze training.

- De WSG levert samen met anderen inspanning om tot een nazorg na detentie programma te komen dat is toegerust op de specifieke doelgroep en is in overleg met ministerie en zorgaanbieders om te komen tot een integraal en passend aanbod om deze jongeren betere kansen te bieden nadat ze in contact met justitie zijn geweest.
- De WSG werkt samen met Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam aan een strategische overeenkomst die de samenwerking regelt op de vele gebieden waarop beide organisaties zich inzetten voor kwetsbare groepen.
- De WSG gaat volledig deelnemen aan het experiment in Overijssel, waar de inzet is het aantal uithuisplaatsingen terug te dringen middels een intensieve inzet van de Eigen kracht Conferenties.
- De WSG gaat met de Stichting Reclassering Nederland afspraken maken t.b.v. de ketenzorg t.b.v. jeugdigen die de achttienjarige leeftijd bereiken.

-
- De WSG wordt vaak gevraagd voor een bijdrage aan congressen en dergelijke waarin specifiek kennisoverdracht t.a.v. LVG problematiek centraal staat [zorgaanbieders, BJZ's, politie, justitie en beleidsmakers].
  - Het Expertisecentrum van de WSG is betrokken bij de instelling van het lectoraat Jeugdzorg/Gehandicaptenzorg van de Hogeschool Leiden

Lidmaatschap brancheverenigingen

De WSG is zowel lid van de Maatschappelijke Ondernemers Groep [MOgroep] als lid van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland [VGN].

Pleegzorg

Deze notitie is geschreven ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg, zodat alle betrokkenen zicht hebben op de relevante argumenten in ons standpunt dat de WSG een aparte landelijk werkende voorziening moet blijven. Hierbij is niet specifiek ingegaan op de positie van Pleegzorg van de WSG, omdat hierover in het onlangs afgesloten convenant tussen

Rijk, Provincies en landelijke werkende voorzieningen specifieke afspraken zijn gemaakt.

De WSG Pleegzorg zal als landelijk specialistische aanbieder deelnemen aan het aanbestedingstraject, waarmee de provincies vanaf 2011 zullen gaan inkopen. In 2009 zal het programmaministerie van Jeugd en Gezin daartoe onderzoeken of er voor de Landelijk Werkende Instellingen [LWI's] op dit moment voldoende ruimte wordt geboden om binnen de reeds in het kader van de Wet op de jeugdzorg noodzakelijke marktwerking te kunnen opereren.

Peter Kouwenberg

Voorzitter Raad van Bestuur William Schrikker Groep

Jeugdzorg [2]

Een breed gedragen ondersteuning voor het specialisme van de William Schrikker Groep. Zo zou je in één zin alle bijdragen in deze bijzondere publicatie kunnen samenvatten. Natuurlijk verdient de gespecialiseerde jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg deze betrokkenheid vanuit een breed veld van jeugdzorg en gehandicaptenzorg. Maar daarnaast is het goed dat al die partners en organisaties [waarmee de WSG in het belang van een bijzondere en kwetsbare doelgroep samenwerkt en samenwerking] zoekt, ook zelf onomwonden de toegevoegde waarde van 'het specialisme' ervaren en benoemen.

Net zo belangrijk zijn de opmerkingen, suggesties en ideeën van de scribenten van deze publicatie. Ze hebben allemaal betrekking op het verder verbeteren van de kwaliteit van de gespecialiseerde jeugdzorg. Sommigen nodigen ons uit om zo snel mogelijk gezamenlijke plannen te maken om de regionale samenwerking te intensiveren. Anderen geven tips over hoe we als WSG nog meer effect en resultaat kunnen behalen. Deze kanttekeningen houden ons scherp en de suggesties zijn meer dan welkom. Ik ben ervan overtuigd dat al die opties gaan bijdragen aan nog betere zorg, hulp en begeleiding voor een doelgroep die zo afhankelijk is van jeugdzorg op maat.

En dan is er natuurlijk de actualiteit. "Als er sprake is van ondertoezichstelling van of van een reclasseringsmaatregel met betrekking tot een jeugdige verzekerde is het echter niet altijd gewenst om het voorschot op de rekening van de verzekerde of diens wettelijke vertegenwoordiger over te maken. Daarom is in overleg met het College voor Zorgverzekeringen en de WSG in de subsidieregeling voor deze situatie een uitzondering gemaakt.

Aldus de staatssecretaris van VWS, mevrouw Bussemaker, in antwoord op vragen van de kamerleden Sterk en De Vries. Een besluit waarmee onze inzet in het kader van de PGB goed kan worden voortgezet.

Binnenkort kunnen we overgaan tot de instelling van een bijzondere leerstoel aan de Hogeschool in Leiden. De driedaagse Summer School van de WSG heeft een schat aan opgeleverd. De CG-Raad heeft zich onomwonden uitgesproken voor gespecialiseerde jeugdzorg in een brief aan de minister en de inspectie laat er geen twijfel over bestaan dat deskundigheid onmisbaar is. Kamerleden waarmee ik in gesprek ben, geven aan dat ze veel waardering hebben voor de expertise en inzet van de WSG.

Ik wil hier geen uitputtende opsomming geven. Evenmin wil ik nog eens overdoen wat hiervoor is al gezegd. In feite wil ik alleen maar benadrukken

Aantal pupillen WSG per 31.07.2009

dat de WSG, die werkt op het complexe snijvlak van jeugdzorg en gehandicaptenzorg, een unieke en toegevoegde waarde heeft waar het gaat om goede zorg, hulp en begeleiding voor een kwetsbare doelgroep.

Iedereen die voor deze publicatie een bijdrage heeft geleverd, wil ik van harte bedanken!

Peter Kouwenberg

Voorzitter Raad van Bestuur William Schikker Groep

OTS < 1 jaar	1.764
OTS > 1 jaar	4.627
Voogdij	1.119
Voorlopige voogdij	27

Totaal JB 7.537

Jeugdreclassering sec	1.279
Jeugdreclassering combi	267

Totaal JR 1.546

De pleegzorg kent 1.346 fulltime pleegzorgplaatsen en dat betreft 1.407 jeugdigen. Jeugdigen die zich in deeltijd pleegzorg bevinden [91], worden voor 1/3 mee geteld in dit overzicht.

Inhoud

Jeugdzorg [1]	1
Expertise van de WSG is altijd van grote waarde gebleken	2
Beschikbaar houden en uitbouwen expertise WSG is essentieel	3
Ongeacht uitkomst evaluatie WJZ kennis en expertise borgen in Nederland	4
Brief aan Minister A. Rouvoet	4
Voor Reclassering Nederland is de WSG een belangrijke partner	5
En dan is het belangrijk dat wij jongeren kunnen doorverwijzen naar de WSG	6
Jessica	7
We kijken uit naar een hechtere samenwerking met de gespecialiseerde jeugdzorg	8
Specifieke deskundigheid en expertise zijn onmisbaar voor goede, toegespitste en integrale hulp, zorg en behandeling	9
Eerste lectoraat Jeugdzorg Gehandicaptenzorg in Nederland	9
Goedkoop-duurkoop: Investeer in gespecialiseerde jeugdzorg	11
Deze casus lijkt me er typisch eentje voor de William Schrikker Groep	15
Expertise WSG is onmisbaar	16
Gespecialiseerde diagnostiek, behandeling en begeleiding kan reguliere jeugdzorg niet bieden	16
Verbetering dringend gewenst: evalueer de waarde, deflatie dreigt!	17
Als kinderrechter heb ik ervaren welk belang moet worden gehecht aan de speciale deskundigheid	19
Ik ben geen mongool!	20
De kracht van de WSG zit in de samenhang tussen JB, JR en PLZ	21

Soms zijn ze grappig, maar niet altijd vrolijk	21
Maar we zagen ook dat die bijzondere hulp hard nodig was	22
Samenwerking met William Schrikker Groep is van groot belang voor kwetsbare doelgroep	22
Opgaan in de gewone jeugdzorg doet geen recht aan de levenslange problemen waar onze cliënten door hun verstandelijke beperking mee kampen	23
Zorg om jeugd is eerder zien en sneller handelen	24
Goed dat we kunnen verwijzen naar de WSG	25
De deskundigheid die de WSG heeft opgebouwd mag niet verloren gaan	26
Een expertise die onder alle omstandigheden behouden moet blijven	27
Een klasse apart	27
Laat hem nou eens een keer uitpraten!	28
Bij de WSG is de begeleiding van deze doelgroep geborgd	29
Open in elke G4-stad een kantoor	31
We kunnen ons goed voorstellen dat de WSG in de uitvoering haar organisatie inricht en afstemt op de vijf regio's	31
<i>Werken aan kwaliteit, capaciteit, afstemming en ketenzorg</i>	
WSG beschikt over een landelijk netwerk	32
WSG ANDERS andere jeugdzorg	32
Jeugdzorg [2]	39
Aantal pupillen WSG per 31.07.2009	40

Colofon

Deze bijzondere publicatie van de William Schrikker Groep is op dinsdag 29 september 2009 aangeboden aan de kamercommissie Jeugd en Gezin.

Uitgave:

De William Schrikker Groep
Postbus 12685 1100 AR Amsterdam

Bezoekadres

Dalsteindreef 69 Diemen
Telefoon (020) 398 97 77 Fax (020) 600 35 44

Samenstelling en redactie:

Paul Custers, Alibe Communicatie, Uitgeest
Vormgeving: Communicatieteam X-hoogte, Utrecht
Artwork: Cliënten William Schrikker Groep, Wendy Dekker Wuzzel Creatives Diemen,
Dick Bruna Utrecht
Oplage: 5000

Wilt u reageren naar aanleiding van deze uitgave,
dan kunt u dat doen via het emailadres: bestuur@wsg.nu